

Valtiot.maist. Aarne Välikangas
Toimitsija Veikko Välranta

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi valittiin vt Saukkonen, ensimmäiseksi varapu-

heenjohtajaksi vt Rantala ja toiseksi varapuheenjohtajaksi vt Londen (15.1. 3 §).

Valtuustolla oli kertomusvuonna 23 kokousta, joiden pöytäkirjojen pykälämäärä oli 925.

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Kaupunginvaltuusto

Keskeneräiset aloitteet. Vuoden 1969 alkaessa oli käsittelemättä 137 aloitetta, joita kaupunginvaltuutetut edellisinä vuosina olivat tehneet. Kaupunginhallituksen selostuksessa mainittiin ne toimenpiteet, joihin aloitteiden johdosta oli ryhdytty. Lisäksi kaupunginhallitus ilmoitti, että kaupunginhallituksen asettama, luottamusmiehistä kokoonpantu, vt Lopin johdolla toiminut valtuustoaloitteiden rationalisoimiskomitea oli ehdottanut mietinnössään, joka oli ollut valtuuston käsiteltävänä 11.12.1968, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin antamaan lauta- ja johtokunnille sekä virastoille ja laitoksille uudet ohjeet valtuustoaloitteiden valmistelusta siten, että aloitteet säännönmukaisesti viivytyksettä käsiteltäisiin. Kaupunginhallitus olikin antanut lauta- ja johtokunnille sekä virastoille ja laitoksille ko. uudet ohjeet 17.2. Kaupunginvaltuuston 1.1.1969 voimaan tulleen työjärjestyksen 18 §:n 2 mom:n mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite valtuuston käsiteltäväksi kahden vuoden kuluessa, tai mikäli aloite sisältää vain kyselyn tai tiedustelun, viimeistään siinä kokouksessa, joka 6 kk:n kuluttua aloitteen tekemisestä ensiksi pidetään. Kaupunginvaltuuston aikaisemmassa työjärjestyksessä ei ollut ollut määräystä siitä, milloin aloite viimeistään on esitettävä valtuuston käsiteltäväksi. Näin ollen nyt laaditussa luettelossa oli 53 sellaista aloitetta, joita ei ollut lopullisesti käsitelty kahden vuoden kuluessa aloitteen tekemisestä lukien. Syyt aloitteiden lo-

pullisen käsittelyn viivästyamiseen olivat varsin monet. Aloitteiden valmistelu oli saattanut edellyttää laajojen selvitysten ja tutkimusten suorittamista, tai liittyivät aloitteet osana suurempaan asiakokonaisuuteen, joka oli kaupungin hallintoelinten valmisteltavana ja joka vaati runsaasti aikaa. Eräissä tapauksissa taas riippui asiain kehittäminen ratkaisevalla tavalla valtion viranomaisten kannanotoista. Kaupunginhallitus katsoi, että muutamat nyt luetteloon sisältyvät, lähinnä vanhat aloitteet voitaisiin tässä yhteydessä katsoa käsitellyiksi. Tämä merkitsisi aloitteiden virallista poistamista diaarista ja jättämistä pois seuraavasta rästiluettelosta, mutta ei aloitteisiin sisältyvien ehdotusten mitätöimistä, koska ne myöhemmin tulisivat harkittaviksi hallintoelinten valmistellessa esityksiään näistä kysymyksistä. Tarkoituksena oli, että ennen 1.1.1969 tehdyt aloitteet saataisiin valtuuston lopullisesti käsiteltäviksi mahdollisimman pian ja viimeistään v:n 1970 loppuun mennessä. Kaupunginvaltuusto katsoi luettelossa mainittujen aloitteiden 1)–4), 7), 8), 11), 17), 18), 20)–23), 27), 28), 33)–35), 38), 40), 41), 43)–46), 49), 53), 57), 58), 62), 78), 79), 81)–83), 85), 91), 99), 111) ja 114) tulleen lopullisesti käsitellyiksi. Luettelo merkittiin muilta osilta tiedoksi (26.2. 152 §).

Revisiolaitos

Viranhaltijat. Avoinna olleeseen 29. pl:n revisiorin virkaan valittiin valtiot. ja kauppat. maist. Mauri Nystén ja 25. pl:n apulaisrevii-

1. Kaupunginvaltuusto

sorin virkaan ekon. Urpo Vainionpää, molemmat tavanmukaisilla ehdoilla (26.2. 153 §, 21.5. 365 §).

Kaupungin v:n 1968 tilien tarkastus. Valittuaan puheenjohtajakseen fil.maist. Matti Kalevan, varapuheenjohtajakseen maalari Karl Andersonin ja sihteerikseen varat. Veikko Kanervan tutkivat vuositilintarkastajat, kuten ennenkin viiteen jaostoon jakautuneina eri hallinnonhaaroja ja laitoksia. Työnsä suorittuaan vuositilintarkastajat jättivät kaupunginvaltuustolle 31.5. päivätyn tarkastuskertomuksensa. Kaupunginvaltuusto oli päättänyt 18.4.1962 muuttaa Helsingin kaupungin talouden tarkastussääntöä ja revisioviraston johtosääntöä. Muutosten voimaantulo siirtyi kuitenkin tehtyjen valitusten johdosta. Korkein hallinto-oikeus oli hylännyt nämä ja kaupungin talouden tarkastussääntö ja revisioviraston johtosääntö tulivat voimaan 1.1.1969 lukien. Siten v:n 1969 tilien tarkastus tullaan suorittamaan uuden tarkastussäännön mukaisesti. Kertomuksessaan v:lta 1968 tarkastajat ilmoittivat tarkastaneensa rahatoimiston kassat 19.2. sekä rahatoimiston holvissa säilytettävät kaupungille kuuluvat obligaatiot, osakkeet ym. sekä kertomusvuonna annetut velkakirjat 5.3. Kiinteistöviraston hallussa olevat velkakirjat ja vuokrasopimukset tarkastettiin 15.4. Kertomusvuoden tulojen todettiin olleen 1 mmk menoja suuremmat. Kun tähän kuitenkin olivat vaikuttaneet lähinnä sellaiset tekijät, joita oli pidettävä tilapäisinä, kuten aikaisempien vuosien valtionavustusten poikkeuksellisen runsas kertyminen, voitiin todeta kaupungin talouden kehittyneen suunnilleen edellisen vuoden suuntaisella tavalla ja pysyneen edelleen vakaana. Suorittamiensa tarkastusten yhteydessä olivat vuositilintarkastajat kiinnittäneet huomiota mm. siihen, että erällä hallinnon aloilla teetetään runsaasti ylitöitä. Kun ylityöt tulevat kalliiksi, olisi syytä tehostaa toimenpiteitä toiminnan järjestämiseksi säännöllisen työajan

puitteisiin ja rajoittaa ylitöiden teettäminen vain välttämättömiin tapauksiin.

Kaupungin suorittamat taidehankinnat olivat tilintarkastajien mielestä olleet liian kalliita pääkaupunginkin kustannettaviksi. Esimerkkeinä oli mainittu tekstiilitaiteilijalta tilattu 26 750 mk:n hintainen ryijy, joka oli tarkoitettu kaupunginjohtajan vastaanottohuoneen lattiamatoksi kaupungintaloon sekä Roihuvuoren kansakoulun ruokailutiloihin hankittu erivärisistä kangaspaloista koottu applikaatiotyö, joka kiinnityksineen oli maksanut kaupungille n. 36 000 mk. Kaupunginteatterin eteen tilatun veistoksen valmistamisesta oli v. 1967 tehty sopimus, jonka mukaan kokonaistaiteilijapalkkio olisi 35 000 mk. Myöhemmin oli palkkio korotettu 76 476 mk:aan sillä perusteella, että muovailutyö tulee arvioidun 1½ v:n sijasta kestämään 3 vuotta. Kysymyksessä oli tilaustyö, jonka taiteilijapalkkio oli noussut lähes kolminkertaiseksi ja kokonaishinta kaksinkertaiseksi. Myöskin teatteritalon rakennustöistä tilatun filmin hinta oli muuttunut kaksinkertaiseksi alkuaan tarkoitukseen varattuun määrärahaan verrattuna. Sähkölaitoksen 60 vuotta jatkuneesta toiminnasta teetetyn lyhytelokuvan hintaa pitivät tilintarkastajat liian korkeana sen pituuteen nähden. Elokuva koskevaa sopimusta ei aikanaan ollut lainkaan käsitelty teollisuuslaitosten lautakunnassa.

Pienehköjen kiinteistökorjausten olivat tilintarkastajat jo aikaisemminkin todenneet tulevan suhteettoman kalliiksi. Kustannuskysymykseen olisi syytä suhtautua riittävän ankarasti, joten kun lähiaikojen ohjelmassa oli 10 uuden lastentarhan rakentaminen, olisi pyrittävä kehittämään eri tonttialueille sopeutettava taloudellisen lastentalon perustyyppi suunnitelmien perustaksi. Kaupungin etujen turvaamiseksi konkurssitapauksissa olisi aiheellista harkita, olisiko rakennusaikaisen vakuuden määrää korotettava. Rakennusviraston teettämien ylitöiden määrää, joi-

den tunti- ja markkamäärät vaihtelivat muutamasta tunnista ja markasta yli 500 tuntiin ja 11 000 mk:aan, tarkastajat pitivät töiden suorittajille liikarazitusta aiheuttavina. Vuodesta 1963 saakka täyttämättä ollut kaupunginarkkitehdin virka olisi kaupungin rakennustoiminnan takia saatava mahdollisimman pian täytetyksi. Kaupungin rakennuskohteiden suunnittelussa ja suunnitelmien tarkistuksessa oli todettu ilmenneen puutteita, jotka aiheuttivat rakennusvaiheen päätyttyä kohtuuttomia lisäkustannuksia muutos- ja korjaustöinä. Esimerkkeinä mainittiin Pirkkolan urheilupuiston uimahallirakennus ja Roihuvuoren kansakoulurakennus. Kun suunnittelijoilla ei ollut vastuu- ja korvausvelvollisuutta suunnitteluvirheistä, oli taitellinen näkemys usein asetettu etusijalle materiaalin lujouden ja käytännöllisyyden sijasta. Hankinnoissa ja rakennustöissä tapahtuneiden, jopa 100 %:n suurusten ylitysten estämiseksi vastaisuudessa olisi kustannusarvioiden perusteiden pitävyyttä tarkistettava ja selvitettävä asianomaisten vastuu- ja korvausvelvollisuus.

Tilintarkastajat olivat jo aikaisemminkin kiinnittäneet huomiota kaavoituksen hitauteen. Oli puuttunut kokonaissuunnittelua ja perusselvityksiä pääkysymyksistä, kuten asemakaava- ja liikennejärjestelyistä sekä yleiskaavasta. Sekä asemakaavoitusta että liikennesuunnittelua hidasti asioiden monimutkainen hoitotapa. Oli varsin monia elimiä käsittelemässä asioita, mikä vei aikaa ja vaati kustannuksia. Käsittelyä olisi yksinkertaistettava ja siten nopeutettava päätöksentekoa, mikä merkitsisi säästöä.

Tärkeisiin yleisöpalvelumuotoihin kuuluva käymäläkysymystä ei ollut tyydyttävästi hoidettu kaupungissa. Myöskin kiinnitettiin huomiota katujen puhtaanapidon heikkouteen, varsinkin jos lumisade yllättää. Eteläsataman matkustajapaviljongin käyttö oli vain n. 10 % sen kapasiteetista, mikä seikka olisi otettava huomioon uusia laivareittejä ja niiden satamapaikkoja suunniteltaessa.

Kustannusten säästämiseksi ja töiden nopeuttamiseksi olisi satamalaitoksessa harkittava vuorotyöhön siirtymistä, jolloin voitaisiin myös välttyä liialliselta ylityön teettämiseltä. Tilintarkastajat totesivat, että liikennelaitoksen taloudellinen tilanne oli edelleen huonontunut, eikä laitoksella ollut yhtään kannattavaa linjaa. Menoja ei matkustajamäärien alentumisesta huolimatta ollut saatu supistetuiksi. Rationalisoimistoimenpitein olisi pyrittävä pienentämään henkilökunnan määrää, koska henkilö- ja sosiaalimenot ovat 73% kaikista menoista. Palvelutason parantamiseksi olisi kiireellisesti ryhdyttävä toimenpiteisiin julkisen liikenteen nopeuttamiseksi siten, että matkustaminen muodostuisi vaivattomaksi.

Elintarvikekeskuksen tappiollisuuteen sekä pienituloisen väestönosan jatkuvaan asuntojen tarpeeseen vuositilintarkastajat myös olivat kiinnittäneet huomiota. Järjestyshäiriöiden vähentämiseksi olisi poliisitoimen haltijoita lisättävä. Nykyisin oli yhtä poliisitoimen haltijaa kohti 267 asukasta.

Edellä esitetyn ja tarkastuksen aikana tehtyjen havaintojen perusteella sekä ottaen huomioon, että tarkastusvuoden tilinpäätös oli havaittu oikeaksi, vuositilintarkastajat ehdottivat valtuustolle, 1) että ao. hallintolimet velvoitettaisiin ottamaan huomioon vuositilintarkastajien tekemät huomautukset, 2) että revisioviraston v:n 1968 kertomuksessa esitetyt huomautukset otettaisiin asianmukaisesti varteen sekä 3) että valtuusto hyväksyisi kaupungin v:n 1968 tilinpäätöksen ja myöntäisi vastuuvapauden kaupunginhallitukselle ja muille tilivelvollisille v:lta 1968. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti vahvistaa kaupungin v:n 1968 tilinpäätöksen sekä myöntää vastuuvapauden kaupunginhallitukselle ja muille tilivelvollisille v:lta 1968 (29.10. 762 §, khn mtö n:o 6 ja 12).

Vuositilintarkastajat. Valtuusto valitsi vuositilintarkastajat ja heidän varamiehensä tarkastamaan kertomusvuoden kunnallishal-

lintoa ja tilejä. Vuositilintarkastajat valitsivat keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan (15.1. 4 §).

Kiinteän omaisuuden tarkastajat olivat antaneet kertomuksensa v:lta 1968. Siinä oli tehty eräitä huomautuksia, joiden johdosta ao. hallintoelimet olivat antaneet kaupunginhallituksen mielestä hyväksyttävät selitykset. Tämän jälkeen valtuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti, ettei kertomus antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (29.10. 761 §, khn mtö n:o 11).

Irtaimen omaisuuden tarkastajat olivat todenneet, että kaupungin irtainta omaisuutta oli hoidettu entistä paremmin ja että tarkastajien aikaisemmin tekemät huomautukset oli otettu varteen. Tarkastajat olivat kuitenkin kiinnittäneet huomiota siihen, että irtaimistoesineiden mahdollisissa katoamistapa-uksissa asiasta tulee rikosilmoituksen lisäksi tehdä välittömästi ilmoitus revisiovirastolle. Valtuusto päätti, ettei irtaimen omaisuuden tarkastajien kertomus v:lta 1968 antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (29.10. 760 §, khn mtö n:o 9).

Toimikunnan asettamisesta tutkimaan kaupungin menoja, vuotoja sekä väärinkäytöksiä tekivät vt V. Vennamo ym. 15.1. aloitteen, jossa todettiin mm., »että Helsinki on maamme rikkain kunta, jolla on ylivoimaisesti maamme kunnista suurimmat tulot. Tästä huolimatta kasvaa kaupunkilaisten verorasitus ja kertomusvuonnakin on kyseenalaista, voidaanko veroäyriin hintaa pitää vahvistetun suuruisena. On luonnollista, että kaupungin on täytettävä kunnalliset tehtävänsä. Tässä suhteessa ei voida säästää. Kaupungin menoissa esiintyy kuitenkin paljon tuhlaailua ja vuotoja. Sen vuoksi olisi kiireellisesti asettettava toimikunta, jossa olisivat edustettuina kaikki valtuustoryhmät, tutkimaan kaupungin menoja ja vuotoja sekä väitetyjä väärinkäytöksiä välttämättömien korjausten aikaansaamiseksi, jotta kaupungin veroäyriin hintaa ei tarvitsisi nostaa, vaan päinvastoin alentaa.» Kaupunginhallitus viittasi lausun-

nossaan kunnallislain 92 §:n 1 mom:iin, jonka mukaan kaupunginhallituksen on huolehdittava kaupungin hallinnosta, valvottava sen etuja jne. Tämän säännöksen mukaan kaupunginhallitus on lähinnä se elin, jolle aloitteessa tarkoitettu tutkiminen ja valvonta kuuluvat. Tämän ohessa ja itsenäisen toimivallan omaavina ovat valtuuston valitsemat vuositilintarkastajat, joilla on apunaan revisiovirasto. Sekä kaupunginhallitus, vuositilintarkastajat että revisiovirasto ovat tutkineet vuosittain useita ilmiantoja väitetyistä väärinkäytöksistä. Näistä yleensä vain hyvin pienellä osalla on ollut todellisuustaustaa. Todetut väärinkäytökset ovat johtaneet säännönmukaisesti kunnallislain 100 ja 101 §:n mukaisiin toimenpiteisiin. Mikäli valtuutetuilla on tiedossaan väärinkäytöksiä, kuten aloitteessa väitettiin, olisi ne ilmoitettava kaupunginhallitukselle tai revisiovirastolle, jotta ne tulisivat asianmukaisesti tutkituiksi. Nykyinen menettely on lainmukainen ja suonee kuntalaisille kunnan asiain hoidon suhteen riittävän oikeusturvan. Valtuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (12.2. 129 §).

Kaupunginhallitus, kaupunginkanslia ja kaupunginhallituksen asiain toimisto

Kaupunginhallituksen vuosijäseniksi kertomusvuodeksi valittiin kansak.op. Inkeri Airola, toim.joht. Erkki Hara, toim.joht. Raimo Ilaskivi, toimits. Pentti Kauhanen, piirisiht. Aulis Leppänen, sos.pääll. Aarne Leskinen, rva Hellä Meltti, talousjoht. Kaarlo Pettinen, dipl.ins. Kari Rahkamo, pankinjoht. Erik Witting ja valtiot.maist. Aarne Välikangas (15.1. 5 §).

Kaupunginjohtajat. Kaupunginvaltuusto valitsi 1.1.1970 avoimeksi tulevaan apulaiskaupunginjohtajan virkaan valtiot.maist. Pentti Pusan. Samalla valtuusto määräsi virkaan valitun hoitamaan henkilöasioita ja so-

siaalitointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluvia tehtäviä (10.12. 893 §).

Valtuusto myönsi apul.kaup.joht. Pentti Kalajalle hänen pyytämänsä eron apulaiskaupunginjohtajan virasta 1.1.1970 lukien (15.10. 723 §).

Kaupunginkanslia. Valtuusto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin kunnallisen alkoholitarkastajan ja hänen apulaisensa ohjesäännön ja alistaa sen sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistettavaksi (9.4. 287 §). Ministeriö ei vahvistanut ko. ohjesääntöä, vaan palautti päätöksellään 11.9.1969 asian uudelleen käsiteltäväksi (ks. khs. s. 150).

Väkiuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan 26. pl:aan kuuluva virka päätettiin muuttaa samaan palkkaluokkaan kuuluvaksi kunnallisen alkoholitarkastajan viraksi. Viran tähänastinen haltija fil. maist. Jaakko Brummer oikeutettiin pysymään näin muutetussa virassa. Päätös alistettiin em. ministeriön vahvistettavaksi (29.1. 71 §).

Asiamiestoimiston avoimena olevaan 36. pl:n kaupunginlakimiehen virkaan valtuusto valitsi varat. Pekka Sormusen 1.4. lukien (12.3. 200 §).

Tästä suljetuin lipuin suoritetusta vaalista, joka ratkaistiin arvalla hakijoiden Kuhlefeltin ja Sormusen saatua kumpikin 37 ääntä, olivat sekä varat. Erkki Aalto-Setälä että liikkeenharj. Svea Talasmäki kumpikin erikseen valittaneet lääninhallitukseen. Aalto-Setälä oli maininnut valituskirjelmässään, ettei kaupunginhallitus ollut riittävän huolellisesti valmistellut asiaa eikä hakijoiden kesken ollut suoritettu mitään varsinaista vertailua. Vaikka valtuuston ei jotakin virkaa täytettäessä tarvitse valita parasta henkilöä, koska riittää, että valittu täyttää muodollisen pätevyuden, rajoittaa valtuuston päätösvaltaa kuitenkin kunnallisoikeudessamme hyväksytyt ns. harkintavallan väärinkäyttöä koskeva periaate. Lisäksi, koska valtuusto oli muuttanut kaupunginhallituksen esitystä, olisi kaupunginhallituksen ollut suo-

ritettava päätöksen täydellinen laillisuuden tutkiminen ennen sen täytäntöönpanoa. Kaupunginhallitus oli 17.3. päättänyt, että valtuuston päätös saadaan panna täytäntöön mahdollisista valituksista huolimatta. Talasmäki oli valituksessaan maininnut, että kun toinen hakija oli vaalissa saanut yhtä monta ääntä kuin Sormunen ja vaali ratkaistu arvalla, pieninkin puutteellisuus tai virheellisyys asian valmistelussa ja käsittelyssä oli saattanut ratkaisevalla tavalla vaikuttaa vaalin tulokseen. Kaupunginhallituksen asiaa koskeva valmistelu oli ollut puutteellinen myös sikäli, ettei hakijoiden ansioista ollut pyydetty objektiivisen asiantuntijan lausuntoa. Koska päätös näin ollen oli syntynyt laista poikkeavassa järjestyksessä sekä oli muutenkin lainvastainen, olivat valittajat vaatineet päätöksen kumoamista ja asian palauttamista kaupunginvaltuuston laillisesti käsiteltäväksi, lisäksi he olivat pyytäneet päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä. Kaupunginhallitus oli antanut asiasta selityksen, mihin valittajat olivat vastanneet. Lääninoikeus oli kunnallislain 92 §:ään ja kaupunginhallituksen ohjesäännön 23 §:n 2 momenttiin vedoten kunnallislain 175 §:n nojalla hylännyt valituksen ja päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevan pyynnön (17.12. 908 §).

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen lääninhallituksen em. päätöksestä tekemässään valituksessa varat. Aalto-Setälä oli viitannut lääninhallitukselle jättämänsä valituksen liitteineen sekä sen jälkeen antamaansa selitykseen liitteineen, joissa hän oli selvästi esittänyt, ettei kaupunginlakimiehen vaalia ollut valmisteltu kunnallislain säännösten mukaisesti. Vaikka nämä säännökset ovatkin kunnallislaisissa varsin vähäiset ja puutteelliset, ei se kuitenkaan oikeuta johtavassa asemassa olevaa henkilöä salaamaan sellaisia asioita, joilla asioita kaupunginhallituksessa valmisteltaessa olisi merkitystä niin kaupunginhallituksen kuin kaupunginvaltuustonkin jäsenten ottaessa kantaa kulloinkin kysy-

1. Kaupunginvaltuusto

myksessä olevassa asiassa. Kaikkeen asiasta esittämäänsä viitaten valittaja oli anonut, että korkein hallinto-oikeus kumoaisi lääninhallituksen päätöksen sekä palauttaisi asian kokonaisuudessaan valtuustolle uudelleen käsiteltäväksi. Valituksesta oli pyydetty valtuuston selitys korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Kaupunginhallitus katsoi, että kysymyksessä oli vain valtuuston mainitun päätöksen lainmukaisuus ja totesi, että lääninhallitus oli asiasta saamansa selvityksen perusteella katsonut, että valtuuston päätös oli syntynyt laillisessa järjestyksessä sekä hylännyt valitukset. Varatuomari Aalto-Setälän uuden valituksen johdosta kaupunginhallitus viittasi lääninhallitukselle antamaansa selitykseen ja katsoi, että valitus olisi siinä mainituin perustein hylättävä. Kaupunginhallitus oli antanut valtioneuvoston oikeuskanslerille hänen pyytämänsä asiaa koskevan lausunnon. Valtuusto päätti siltä pyydettyä selityksenä ilmoittaa yhtyvänään kaupunginhallituksen lääninhallitukselle antamaan selitykseen ja esittää, että valitus sekä kuluja koskeva vaatimus olisi aiheettomana hylättävä (17.12. 908, 909 §).

R a h a t o i m i s t o

Shekkien- ja käyttöshekkien hyväksymisestä maksusuorituksina kaupungin laitoksissa tekemässään aloitteessa huomauttivat vt Ilaskivi ym., että julkisuudessa oli kiinnitetty huomiota siihen, ettei liikennelaitos ottanut vastaan käyttö- ym. shekkejä maksusuoritusten yhteydessä. Liikennelaitoksen tiedotusosasto oli perustellut kantaansa sillä, että kun talletushekit v. 1964 otettiin käytäntöön, eivät valtionrautatiet suostuneet ottamaan niitä maksuksi eikä Linja-autoliitto suositellut niiden käyttöä. Näiden maksuvälineiden käyttö oli kuitenkin viime aikoina jatkuvasti lisääntynyt ja niiden käytön joustavuuden lisäämiseksi pankit takaavat 100 mk:aan nousevien shekkien lunastamisen.

Muun muassa tästä johtuen ottavat valtionrautatiet nykyään maksuksi sekä tavallisten shekkitilien että käyttötilien shekkejä, jotka ovat kirjoitetut korkeintaan 100 mk:n määrälle. Myös Linja-autoliitto on nyt suositellut shekkien vastaanottamista jäsenyhtiöilleen sillä edellytyksellä, että shekit kirjoitetaan kuljetusmaksun suuruisiksi, jolloin vaihtorahaa ei tarvitse antaa takaisin. Myös eräät valtion laitokset käyttävät näitä maksuvälineitä maksusuoritusten yhteydessä. Näin ollen olisi loogista, että myös kaikki kaupungin laitokset yhdenmukaisuusperiaatteen perusteella ryhtyisivät ottamaan talletushekkejä maksusuoritusten yhteydessä ja että liikennelaitos, joka nähtävästi ei ole ollut tietoinen mainituista muutoksista muiden laitosten käytännössä, hyväksyisi ne ainakin maksettaessa sarjalippuja. Rahatoimisto totesi useimpien kaupungin laitosten ottavan vastaan yleisön maksusuorituksia ja niiden vastaanottaminen shekkeinä on kaupungin laitoksissa jo vanha tapa. Käyttöshekkien vastaanottaminen on yleistynyt vasta sen jälkeen, kun pankit ovat taanneet shekkien lunastamisen 100 mk:aan asti. Eri laitoksista saatujen tietojen mukaan suoritetaan maksuja kuitenkin shekkejä käyttäen verrattain harvoin ja käyttöshekkejä käyttäen vieläkin harvemmin. Rahatoimisto totesi edelleen, ettei shekkien vastaanottaminen ollut yhtä yksinkertaista kuin rahan, koska periaatteessa oli aina varmistauduttava siitä, että tilillä olisi kate. Lisäksi liittyy shekkien ja käyttöshekkien muotoon, asettamiseen, siirtoon, vanhenemiseen, varmentamiseen ja viivaukseen monia sellaisia asioita, jotka eivät ole kaikkien maksusuorituksia vastaanottavien henkilöiden helposti muistettavissa. Väärennystapauksissa ja silloin, kun pankki ei shekin puutteellisuuden takia lunasta sitä, joutuu suorituksen vastaanottaja hankaluuksiin selvittäessään asiaa. Näin ollen ei tunnu tarkoituksenmukaiselta, että jokainen maksuja vastaanottava henkilö velvoitettaisiin tuntemaan kaikki shekkien ja käyttöshek-

kien pätevyyttä koskevat määräykset. Samaten on otettava huomioon, että liikennelaitoksen rahasuoritusten vastaanottajien valtaosan, eli rahastajien on maksuja vastaanottaessaan mahdotonta varmistaa kaikki shekkien ja käyttöshekkien vastaanottamisessa huomioon otettavat seikat. Lisäksi hidastuttaa niiden vastaanottaminen huomattavasti näiden kulkuneuvojen yleisönpalvelua. Sen sijaan ei ole estettä siihen, että näitä maksuvälineitä otetaan vastaan kausilippuja myydessä liikennelaitoksen kiinteissä toimipaikoissa, kuten nykyisin tehdäänkin. Myös urheilukilpailujen pääsymaksutulojen sekä uimala- ja käymälämaksujen rahastus aiheuttaa samoja vaikeuksia. Rahatoimisto puolsi omasta puolestaan shekkien ja käyttöshekkien käytön laajentamista niihin kaupungin virastoihin ja laitoksiin, joissa niitä ei vielä oteta vastaan maksuja suoritettaessa sillä ehdolla, että rahastus voidaan suorittaa shekki- ja käyttöshekkimääräykset tuntevan henkilökunnan avulla niin, ettei näiden maksuvälineiden vastaanottamisesta aiheudu kaupungille ylimääräisiä kustannuksia eikä luottotappioita. Rahatoimisto tulisi antamaan asiaa koskevat tarpeelliset ohjeet virastoille ja laitoksille. Liikennelaitoksen lautakunta ilmoitti liikennelaitoksen ottavan käyttö- ja talletusshekkejä vastaan pääkassassa laskujen maksusuorituksina, myynti- ja neuvontatoimistoissa kaikkien lippujen maksusuorituksina, kuukaudenvaihteen myyntipaikoissa kuukausimaksumerkkien ja 50 matkan sarjalippujen maksusuorituksina sekä kuukausimaksumerkkien myyntipaikoissa em. merkkien maksusuorituksina. Liikenneläineissä ei oteta shekkejä vastaan, koska esim. kuljettajarahastuksen osalta tuntuisi lähes kohtuuttomalta vaatia, että kuljettajan olisi vielä syvennyttävä shekkien tarkistamiseen. Valtionrautateillä, Finnairilla sekä pittemmillä linja-automatkoilla on shekkien vastaanottaminen helpompaa kuin kaupungin sisäisessä liikenteessä lyhyillä matkoilla ja ruuhka-aikoina. Lautakunta katsoi, ettei

shekkien ja käyttöshekkien vastaanottamista tulisi laajentaa liikennelaitoksen osalta entisestään. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (26.3.262 §, 17.9.654 §).

Verotustoimi

Verolautakunnan kokoonpano. Valtuusto päätti ilmoittaa valtiovarainministeriölle lausuntonaan, että verolautakunnan varapuheenjohtajan varamieheksi v:ien 1966—1969 jäljellä olevaksi toimikaudeksi olisi määrättävä edesmenneen lainopin kand. Valde Hämäläisen tilalle valtiot.maist. Erkki Räsänen, muuten ei valtuustolla ollut huomauttamista verolautakunnan kokoonpanoon ehdotetuista muutoksista. Samaten ei valtuustolla ollut huomauttamista lautakunnan jäsenten ja heidän varamiestensä määräämisestä v:ksi 1970—1973 (15.1.16 §, 3.9.575, 576 §).

Samaten valtuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut huomauttamista siitä, että verolautakunnan jäsenen varamieheksi kertomusvuoden lopussa päättyväksi toimikaudeksi määrättäisiin isänn. Kari Lehtinen vapautusta pyytäneen myyntipääll. Aarne Harmoisen tilalle (15.10.724 §).

Tutkijalautakunta. Valtuusto päätti ilmoittaa valtiovarainministeriölle, ettei sillä ollut huomauttamista v:ien 1966—1969 jäljellä olevaksi toimikaudeksi ehdotetuista muutoksista. Myöskään tutkijalautakunnan jäsenten sekä heidän varamiestensä määräämistä v:ksi 1970—1973 koskevan ehdotuksen johdosta ei valtuustolla ollut huomauttamista (15.1.16 §, 3.9.575, 576 §).

Koulutustoimikunta

Koulutuksen järjestämistä uusien koneiden tuntemuksen lisäämiseksi koskevassa aloitteessaan esittivät vt Vanhanen ym. 21.2.1968 mm. seuraavaa: »Työkoneiden teknilli-

1. Kaupunginvaltuusto

sen kehityksen yhä nopeutuessa lisääntyä myös koulutuksen tarve. Siksi olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin myös koulutus- ja kurssi-toiminnan lisäämiseksi. Tällöin tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota uusien koneiden ja niissä käytettävien lisälaitteiden tuntemuksen lisäämiseen. Rakennusviraston omiin koneisiin sijoitettu pääoma on n. 20 mmk, siihen tulevat lisäksi kaikkien muiden laitosten työkonet sekä kaupungin vuokraamat yksityiset koneet, jotka rakennusviraston töissä ylittävät sen omien koneiden määrän. Teknillinen kehitys on johtanut täyshydraali-koneisiin siirtymiseen, minkä vuoksi olisi kiinnitettävä huomiota työmaan työnjohdon, koneenkäyttäjien ja koneenkorjaajien tehokkaaseen koulutukseen. Jotta näitä uusia koneita osattaisiin käyttää ja korjata oikealla tavalla, olisi kaupunginhallitusta kehotettava ryhtymään toimenpiteisiin em. koulutuksen järjestämiseksi.» Yleisten töiden lautakunta totesi työkonien jatkuvan teknillisen kehityksen nopeutumisen lisäävän aloitteessa tarkoitettun koulutuksen tarvetta. Tämän huomioon ottaen on rakennusvirasto käyttänyt henkilökunnan koulutusta varten vuosittain varattuja määrärahoja myös tällaiseen koulutukseen, jota on annettu jatko- ja täydennyskoulutuksen muodossa. Lisäksi on järjestetty työpöytä- ja neuvottelutilaisuuksia. Maansiirtoalan pysyväisluonteista peruskoulutusta ei maassa vielä ole järjestetty. Rakennusvirasto tulisi edelleen jatkamaan alan jatko- ja täydennyskoulutusta sekä järjestämään neuvontaa ja työpöytä-työsiioitukseen. Ammattioppilaitosten johtokunnan ilmoituksen mukaan oli Haagan ammattikoulussa suunniteltu aloitettavaksi ras-kaan kaluston korjaus, mutta toistaiseksi oli suunnitelman toteuttaminen todettu erittäin vaikeaksi, koska jo pelkästään korjattavan kaluston saanti tuottaa melkoisia vaikeuksia. Koska oppilastyönä suoritettu työ vie huomattavasti pidemmän ajan kuin varsinaisessa korjaamossa, oli ilmeistä, ettei kalliita koneita

kannattanut seisottaa pitkiä aikoja korjattavana. Ammattikasvatustalituksessa tutkitaan parhaillaan tämän koulutuksen järjestämistä. Koska tutkimus kuitenkin vie oman aikansa, olisi sitä ennen pyrittävä järjestämään ao. koulutus kokeiluluonteisesti Helsingissä. Ammattioppilaitosten johtokunnan pyrkimyksenä oli saada mainittu koulutus alkuun niin pian kuin se käytännössä oli mahdollista. Kaupunginhallitus ilmoitti, että sen tarkoituksena oli valtuuston asiasta tekemän päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa koulutustoimikuntaa kiireellisesti tutkimaan aloitteessa tarkoitettun koulutuksen toimeenpanomahdollisuuksia toimikunnan ja koulutustoimiston toimesta sekä tekemään asiasta esityksen kaupunginhallitukselle. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (29.1. 88 §).

Viranhaltijain ja työntekijöiden palkka-, eläke- ym. kysymykset

Viranhaltijain ja toimihenkilöiden palkkojen yleistarkistus. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti tarkistaa viranhaltijain ja toimihenkilöiden palkat ja erinäiset etuudet ja oikeusministeriö vahvasti muuttamattomana raastuvan oikeuden ja maistraatin jäsenten, maistraattinsihteerin, maistraatinnotaarin, I ja II julkisen notaarin, kaupunginviskaalien sekä kaupunginvoutien virkojen osalta kaupunginvaltuuston päätöksen. Muutokset koskivat palkkojen yleiskorotusta, viranhaltijalle, joka toisen viranhaltijan vuosiloman aikana hoitaa toisen virkaa tai virkatehtäviä, maksettavaa korvausta, viikottaisesta ylityöstä maksettavaa tuntipalkkaa, virka-asunnosta perittävää vuokraa, virkapuvun tai suojavaatetuksen hankkimista viranhaltijalle sekä virkasuhteessa ja työsopimussuhteessa olevien vapaaajan tapaturmavakuutusturva (15.1. 22 §, 18.6. 448 §, kunn. as. kok. n:o 8).

Merkittiin tiedoksi, että oikeusministeriö oli muuttamattomana vahvistanut valtuuston 27.11.1968 tekemän päätöksen, joka koski raastuvanoikeuden ja maistraatin jäsenten, maistraatinsihteerin, maistraatinnotaarin, I ja II julkisen notaarin, kaupunginviskaalien sekä kaupunginvoutien virkojen palkkausta (26.3.239 §).

Työaikalain 19 a §:n 2 mom.:n nojalla tehdyn työaikasopimuksen ja siihen liittyvän työaikoja koskevan suositussopimuksen uusimisesta johdettujen työaikamääräysten muuttaminen. Kaupunkiliiton toimiston yleiskirjeessä A 25/69 mainittiin, että työaikalain tultua muutetuksi 30.12.1965 annetulla lailla, tehtiin kuntien keskusjärjestöjen sekä viranhaltija- ja työntekijäjärjestöjen kesken työajan lyhentämistä koskevat työaikasopimus ja suositussopimus, johon liittyi virkasäännön mallin työaikaluvun määräysten muuttaminen. Järjestöjen pääosan kanssa tehtiin sopimukset 15.3.1968 ja ne saatettiin kaupungin- ja kauppalanhallitusten tiedoksi Kaupunkiliiton yleiskirjeellä A 7/19.4.1968. Sopimusten voimassaoloaika koskevien määräysten mukaan ne voitiin irtisanoa päättyviksi aikaisintaan 31.3.1969. Sopimuksia oli kuitenkin irtisanomisesta huolimatta noudatettava 31.12.1969 asti, jollei muutoksista sovittu sopimuspuolien kesken. Suurin osa viranhaltija- ja työntekijäjärjestöistä sanoikin sopimukset irti ennen v:n 1968 päättymistä. Tämän vuoksi lakkaisivat 15.3.1968 tehdyt kunnalliset työaikasopimukset olemasta voimassa v:n 1969 päättyessä. Sopimuspuolten kesken aloitettiin neuvottelut ennen v:n 1969 tammi-kuun päättymistä. Tällöin pyrittiin siihen, että sopimuksia muutettaisiin vain tietyiltä osiltaan aikaisempien sopimusten irtisanomismääräyksissä tarkoitettua menettelyä noudattaen. Yksimieliseen neuvottelutulokseen päästiin 6.10.1969. Kaupunkiliiton hallitus hyväksyi neuvottelutuloksen 10.10. Muidenkin kunnallisen työnantajapuolen sekä työntekijöitä ja viranhaltijoita edustavien sopimuspuolten päättävät elimet hyväksyivät

neuvottelutuloksen. Sopimukset allekirjoitettiin 16.10., ja on ne allekirjoittanut mm. Kunnallisvirkamiesliitto. Lähettäessään sopimukset kaupungin- ja kauppalanhallituksille ja suositellessaan virkasääntöjen muuttamista suositussopimuksen liitteen mukaisesti Kaupunkiliiton toimisto totesi, että sopimukset ja virkasäännön muutokset muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, josta kaupungeilla ja kauppaloilla työaikalain säännösten mukaan ei ole oikeutta poiketa, mikäli on kysymys työaikalain alaisista viranhaltijoista. Sopimukset allekirjoittaneet viranhaltijajärjestöt luopuivat suositussopimuksen 17 §:ssä mainituin edellytyksin virallisten, neuvotteluoikeuslainsäädännössä edellytettyjen neuvottelujen käymisestä paikallisesti virkasäännön määräyksiä muutettaessa. Palkkalautakunta totesi, että työaikamääräysten muutokset on käsitelty epävirallisissa neuvotteluissa, johon ovat ottaneet osaa Helsingin Kunnallisvirkamiehet ja -toimihenkilöt yhdistys, Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestö sekä Akava. Käydyissä neuvotteluissa oli todettu, että Helsingin kaupungin voimassa oleviin työaikamääräyksiin esitetyt muutokset vastasivat Kaupunkiliiton suositukseen sisältyviä virkasäännön mallin muutoksia. Tämän vuoksi ei katsottu aiheelliseksi ryhtyä virallisiin neuvotteluihin asian johdosta. Virastoille ja laitoksille oli ennakolta ennen valtuuston asiassa tehtävää päätöstä lähetetty työaikamääräyksiä koskevat ehdotukset tutustumista varten. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä 29.5.1968 vahvistamiinsa työaikamääräyksiin palkkalautakunnan esittämät muutokset (17.12. 914 §, kunn. as. kok. n:o 189).

Työaikalain alaisten toimihenkilöiden ja viranhaltijain työajan lyhentämisen toteuttaminen kunnallisissa oppilaitoksissa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen työaikalain alaisten toimihenkilöiden ja viranhaltijain työajan lyhentämisestä kunnallisissa oppilaitoksissa siten, että

1. Kaupunginvaltuusto

vuorokautinen säännöllinen työaika on enintään 8 tuntia. Kuitenkin voidaan etukäteen sopia, että työaika jonakin vuorokautena on tilapäisesti pitempi, enintään yhdeksän tuntia edellyttäen, että viikottainen työaika enintään kolmen viikon pituisena ajanjaksona tasoittuu keskimäärin 40 tuntiin. Viisipäiväistä työviikkoa sovellettaessa oppilaitoksessa on viikottainen säännöllinen työaika yleensä 40 tuntia. Sopimuksen tulkintaerimielisyydet on viimekädessä jätettävä palkkalautakunnan ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön käsiteltäviksi ja palkkalautakunnan ratkaistaviksi (7.5. 331 §, kunn. as. kok. n:o 55).

Kaupungin palveluksessa työsuhteessa olevien vuosilomasäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä esitetyt muutokset Helsingin kaupungin palveluksessa työsuhteessa olevien vuosilomasäännön 1, 2, 3, 6a, 8 ja 9 §:iin sekä 6 §:n otsikkoon (18.6. 459 §, kunn. as. kok. n:o 85).

Luontoissuoritusäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin viranhaltijain luontoissuoritusäännön 63 §:n 1. lauseen 1.9. lukien. Muutos koski eräiden viranhaltijain oikeutta aterioida korvauksetta samassa pöydässä oppilaiden tai hoidokkien kanssa silloin, kun asianomaiselle on annettu tehtäväksi oppilaiden tai hoidokkien aterioinnin ohjaus ja valvonta (25.6. 508 §, kunn. as. kok. n:o 94).

Ammattikoulunopettajien sairausloma-ajan palkka. Kaupunkiliiton toimisto esitti suosituksessaan, että kaupungit ja kauppalat tulkitsisivat virkasäännön mallin 58 §:ää siten, että ammattikoulunopettajien varsinaiseen palkkaan katsotaan kuuluvan mallin 73—75 §:ssä tarkoitettua virkavapaus-ajan palkkaa maksettaessa myös opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksettavat korvaukset 40 viikkotuntiin saakka. Palkkalautakunta toteusi, että suosituksen jälkeen Helsingin Kunnallisvirkamiehet ja -toimihenkilöt -yhdistys pyysi jäsenyhdistyksensä Helsingin Kaupungin ammattikoulujen opettajayhdistyksen

puolesta neuvotteluja em. asiassa. Neuvottelut käytiin kaupungin ja yhdistyksen välillä 21. ja 28.8.1969. Tällöin todettiin, että kaupungin ammattikouluissa palvelevilta opettajilta on sairausajalta peritty takaisin viikkoylitunneista maksetut korvaukset kaupungin ja Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistyksen v. 1963 käymissä neuvotteluissa saavutetun tuloksen mukaisesti. Korvausten takaisin periminen sairausajalta on perustunut virkasäännön 39—41 §:n määräyksiin, joiden mukaan viranhaltijalla on oikeus saada sairausajalta täysi palkkansa tai osa peruspalkasta ja ikälisät, joihin palkkaetuihin ei siten ole voitu sisällyttää ylityökorvauksia. Asian ratkaiseminen Kaupunkiliiton suosituksessa edellytettynä virkasäännön tulkintakysymyksenä ei ollut mahdollista, koska viranhaltijoiden etuja koskevat määräykset sisältyivät v. 1951 vahvistettuun virkasääntöön ja siihen tehtyihin muutoksiin ja koska uuden virkasäännön käsittely Helsingissä oli vielä kesken. Näin ollen katsottiin tarkoituksenmukaiseksi, että ammattikoulunopettajien sairausajan palkkaa koskeva kysymys pyritäisiin ratkaisemaan lisäämällä voimassa olevan virkasäännön sairauslomaa ym. palkkaetuja koskeviin määräyksiin ammattikoulunopettajien viikkoylituntipalkkioita koskevat erityismääräykset. Tähän katsottiin olevan aihetta sen vuoksi, että ko. opettajien ylituntien luonne on tavallisista ylitunneista poikkeava siinä mielessä, että ylitunnit vahvistetaan lukuvuodeksi kerrallaan ja että niistä maksetaan viranhaltijan peruspalkkatasosta laskettu vuosiviikkotuntipalkkio, johon näin ollen ei sisälly sellaisia prosenttilisiä kuin muiden viranhaltijaryhmien ylituntipalkkioihin. Palkkalautakunta katsoi, että ammattikoulunopettajien sairausloma-ajan palkan järjestelyssä tulisi ottaa huomioon valtuuston v. 1964 tekemällä päätöksellä toteutetun järjestelyn yhteydessä kaupungin ja Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistyksen kesken epävirallisesti sovittu viikkoylituntien enimmäismäärä, joka asiaa käy-

tännössä sovellettaessa on vakiintunut kahdeksaksi viikkoylitunniksi. Järjestelyn voimaantulo oli ehdotettu tapahtuvaksi 1.10.1969 lukien. Palkkalautakunnan edellä selostetun esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti täydentää Helsingin kaupungin virkasääntöä 1.10. lukien lisäämällä sen 39 §:ään uuden toisen momentin, muuttamalla 39 §:n nykyisen 3 mom:n sanamuotoa ja lisäämällä virkasäännön 41 §:ään uuden toisen momentin (1.10. 695 §, kunn. as. kok. n:o 142).

Työehtosopimukset. Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestö oli 29.11.1968 sanonut irti järjestön ja kaupungin välisen työehtosopimuksen sekä siihen liittyvän palkkahinnoittelun päättymään 31.12.1968. Neuvottelut uudesta työehtosopimuksesta ja palkkahinnoittelusta suoritettiin Kaupunkiliiton yleiskirjeessä n:o A 31/68/29.11.1968 esitetyn suosituksen pohjalta. Liiton suosituksessa mainittujen asioiden lisäksi käsiteltiin eräitä muita muutosehdotuksia, jotka koskivat osittain työehtosopimuksen rakennetta ja sanamuotoa ja osittain sopimuksen asiallista sisältöä. Neuvotteluissa päädyttiin yksimieliseen neuvottelutulokseen, joka olennaisilta osiltaan oli Kaupunkiliiton suosituksen mukainen. Palkkahinnoittelun oli palkkalautakunta toimivaltaansa kuuluvana hyväksynyt jo 9.12.1968. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen Helsingin kaupungin ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön väliseksi työehtosopimukseksi sekä siihen ja palkkahinnoitteluun liittyvän allekirjoituspöytäkirjan (15.1. 23 §, kunn. as. kok. n:o 9).

Kaupungin sekä Helsingin Kunnallisvirkamiehet ja -toimihenkilöt -yhdistyksen ja Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön kesken tehty, 8.6.1967 allekirjoitettu toimihenkilöiden työehtosopimus irtisanottiin kaupungin taholta 31.10.1967 sekä Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön taholta

30.10.1967 päättymään 31.12.1967. Neuvottelussa 8.1.1968 sovittiin sopimuksen soveltamisajan jatkamisesta 30.4.1968 saakka. Sopimusneuvottelut aloitettiin sen jälkeen välittömästi, mutta niissä ei kevään kuluessa päästy yksimielisyyteen, vaan jouduttiin neuvotteluja jatkamaan syksyllä. Muutoksia jouduttiin tekemään varsin moniin pykäliin ja selvittämään monia vaikeahkojakin tulkintakysymyksiä. Yksimieliseen neuvottelutulokseen päästiin vasta 11.3.1969. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin ja Helsingin Kunnallisvirkamiehet ja -toimihenkilöt -yhdistyksen sekä Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain yhteisjärjestön välisen toimihenkilöiden työehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirjoineen (7.5. 337 §, kunn. as. kok. n:o 64).

Kaupungin ja Suomen Merimies-Unionin väliseen, valtuuston 13.6.1968 hyväksymään satamajäänmurtajien väen työehtosopimukseen tehtävistä muutoksista oli palkkalautakunnan ilmoituksen mukaan päästy yksimielisyyteen Suomen Merimies-Unionin kanssa. Muutokset perustuivat Kaupunkiliiton suositukseen. Valtuusto hyväksyi kaupungin ja Suomen Merimies-Unionin kesken tehtävän kaupungin satamajäänmurtajien väen työehtosopimuksen esitetyssä muodossa (7.5. 338 §, kunn. as. kok. n:o 65).

Palkkalautakunta oli ilmoittanut hyväksyneensä valtuuston 13.6.1968 hyväksymään kaupungin ja Suomen Laivanpäällystöliiton väliseen, kaupungin alusten s/s Otson, m/s Turson ja m/s Korkeasaaren kansipäällystää koskevaan työehtosopimukseen tehtävät muutokset. Kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen kaupungin eräiden alusten kansipäällystön uudeksi työehtosopimukseksi (7.5. 339 §, kunn. as. kok. n:o 66).

Palkkalautakunnan ilmoituksen mukaan oli valtuuston 13.6.1968 hyväksymään kaupungin ja Suomen Konepäällystöliiton väliseen, kaupungin eräiden alusten konepäällystää koskevaan työehtosopimukseen tehtävistä muutoksista päästy yksimielisyyteen. Val-

tuusto hyväksyi kaupungin alusten s/s Otson ja m/s Turson konepäällystön uuden työehtosopimuksen esitetyssä muodossa (7.5. 340 §, kunn. as. kok. n:o 67).

Suomen Konepäällystöliitto oli 24.3. irtisanonut valtuuston 26.6.1968 hyväksymän kaupungin ja Suomen Konepäällystöliiton välisen m/s Korkeasaaren sekä hinaajien H-3 ja H-4 konepäällystön palkkausta ja muita työehtoja koskevan työehtosopimuksen sekä esittänyt muutosehdotuksensa uutta työehtosopimusta varten. Kaupunkiliiton suositukseen perustuvissa ja niitä vastaavissa, kaupungin kertomusvuoden aikana solmimissa muissa laivahenkilökunnan työehtosopimuksissa jo hyväksytyt muutoksia oli tehty sopimuksen 2 §:ään, muuttamalla viikottainen työaika 43 tunnista 40 tunniksi ja tarkistamalla yli- ja pyhätyön korvaamista koskevat jakajat vastaavasti pienemmiksi. 7 §:ään oli otettu määräys, että uudet työaikamääräykset ja niistä aiheutuvat korvaukset tulevat voimaan purjehduskauden alusta. 5 §:ään oli otettu uusi irtisanomissuojaa koskeva pöytäkirjamerkintä 2) samansisältöisenä kuin toimihenkilöiden työehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirjassa. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin ja Suomen Konepäällystöliiton välisen m/s Korkeasaaren sekä hinaajien H-3 ja H-4 konepäällystön työehtosopimuksen (25.6. 507 §, kunn. as. kok. n:o 116.)

Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosasto sanoi 29.11.1968 irti maataloustyöntekijäin työehtosopimuksen päättymään 31.12.1968. Neuvottelut uudesta sopimuksesta aloitettiin tuntipalkkaisten työntekijäin yleistä työehtosopimusta koskevien neuvottelujen päätyttyä ja yksimielinen neuvottelutulos rakentui Kaupunkiliiton suosituksen mukaisesti soveltuvilta osin tuntipalkkaisten työntekijäin em. sopimukseen tehtyihin muutoksiin. Valtuusto päätti hyväksyä kaupungin ja Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosaston välisen työehtosopimuksen ja siihen liittyvän

allekirjoituspöytäkirjan (29.11. 75 §, kunn. as. kok. n:o 22).

Perhe-eläkelain aiheuttamat muutokset eläkesääntöihin. Palkkalautakunta oli maininnut, että 1.10. voimaan tulleen perhe-eläkelain mukaan suoritetaan Suomessa asuvan henkilön kuoltua perhe-eläkettä, koulutustukea ja asumistukea. Lain mukaiset tehtävät hoitaa kansaneläkelaitos noudattaen hallinnon osalta, mitä kansaneläkelaisissa on säädetty. Valtuuston v. 1953 vahvistaman Helsingin kaupungin viranhaltijain eläkesäännön 12 §:n 2 mom:n mukaan sotilasvammalain, kansaneläkelain ja vanhuusavustuslain mukaan suoritettavaa eläkettä ja elinkorkoa ei vähennetä kaupungin maksamasta eläkkeestä. Sama määräys sisältyy Helsingin kaupungin palveluksessa työopimussuhteessa olevien eläkesääntöön. Kaupungin eläkesäännöstä v. 1953 viimeksi uusittaessa ei ollut tietoa yleisestä perhe-eläkelaista eikä tämän vaikutusta kaupungin myöntämiin eläkkeisiin näin ollen voitu silloin ottaa huomioon. Sittemmin oli syntynyt epäselvyyttä siitä, onko lain mukaan myönnettävä perhe-eläke, koulutustuki ja asumistuki mahdollisesti vähennettävä 1) kaupungin myöntämästä sääntömääräisestä eläkkeestä ja 2) Helsingin kaupungin leskieläke- ja kasvatusapusäännön nojalla myönnettävästä leskieläkkeestä ja kasvatusavustuksesta. Lautakunta totesi, että perhe-eläkelain perusteella myönnettävä eläke on lähinnä verrattavissa kansaneläkkeeseen, mikä ilmenee mm. siitä, että se muuttuu varsinaiseksi kansaneläkkeeksi ao. edunsaajan saavutettua oikeuden kansaneläkkeeseen. Jos omaksuttaisiin tulkinta, että kaupungin myöntämästä eläkkeestä on vähennettävä perhe-eläkelain nojalla myönnetty tai myönnettävä eläke, koulutustuki ja asumistuki, kaupungin eläke olisi tarkistettava lain mukaan myönnetyn eläkkeen muuttuessa varsinaiseksi kansaneläkkeeksi, koska viimeksi mainittua ei voida vähentää kaupungin eläkkeestä. Sanottu menettely tuntuu kuitenkin epäjohdonmukaiselta eikä liene puolustetta-

vissa. Uudessa eläkelainsäädännössä sovelletaan tosin yhteensovittamista tiettyyn rajaan saakka myös perhe-eläkkeen osalta, mutta koska tämä uusi säädäntö muutenkin sisältää kokonaan uusia periaatteita, ei lautakunnan mielestä ollut perusteltua sisällyttää edes osaa näistä uusista periaatteista vanhaan säännöstöön. Vanhan säännöston mukaan otetaan leskieläkkeitä ja kasvatusavustuksia myönnettäessä huomioon vain edunjättäjän todellinen palvelusaika. Perhe-eläkelain mukaan lapsella, joka on täyttänyt 16, mutta ei 21 v, ja joka ei saa kansaneläkettä, on myös oikeus perhe-eläkkeeseen, jos hän opiskelun, koulunkäynnin tai ammattikasvatuksen vuoksi ei itse voi ansaita elatustaan. Kaupungin leskieläke- ja kasvatusapusäännön määräysten mukaan kasvatusavustuksen maksaminen päättyy siihen oikeutetun täyttyessä 18 v jatkuvia työkyvyttömyystapauksia lukuun ottamatta. Lautakunta katsoi, että perhe-eläkelain perusteella myönnettävät eläketurvaedut olisi rinnastettava kansaneläkkeeseen ja ettei niitä olisi näin ollen vähennettävä kaupungin maksamasta eläkkeestä. Tästä syystä lautakunta katsoi, että kaupungin eläkesäännöstöä olisi täydennettävä esitetyllä tavalla. Esityksen mukaisesti valtuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin viranhaltijain eläkesäännön 12 §:n 2 mom:n ja Helsingin kaupungin palveluksessa työopimussuhteessa olevien eläkesäännön 12 §:n 2 mom:n sekä lisätä Helsingin kaupungin leskieläke- ja kasvatusapusäännön 6 §:ään uuden 5 mom:n. Samalla valtuusto määräsi, että muutokset tulevat voimaan 1.10.1969 lukien (3.12. 871 §, kunn. as. kok. n:o 170, 171, 172).

Eräiden virkanimikkeiden muuttaminen. Samalla kun kaupunginvaltuusto päätti vakinaistaa useita tilapäisiä virkoja eri laitoksissa (ks. kunn. as. kok. n:o 213), päätettiin kehottaa kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin, jotta kaupungin virkanimikkeistöstä poistettaisiin sukupuolista eriarvoisuutta merkitsevät nimikkeet ja tähän liitty-

vät perusteettomat eroavuudet palkkauksessa (25.6. 502 §).

Eläkkeitä koskevat asiat. Seuraaville henkilöille myönnettiin ylimääräinen eläke: 100 vuotta täyttäneille neiti Ida Askille ja rva Amanda Heikkilälle kummallekin 131.10 mk/kk vastaavasti 8.8. ja 1.7.1969 lukien eläkkeisiin sen jälkeen kulloinkin tulevina korotuksineen (25.6. 510, 509 §) sekä ent. puusepälle Aatami Hämäläiselle ja leskirva Anna Rissaselle kummallekin 131.10 mk/kk vastaavasti 15.12. ja 28.12. lukien siihen tulevina 5.30 mk:n erillisine lisineen ja sen jälkeen kulloinkin tulevina korotuksineen (3.12. 873, 874 §); keittäjä Ellen Grönqvistille 341 mk/kk 1.8.1969 lukien siihen tulevina 11.60 mk:n suuruisine erillisine lisineen ja kylvettäjä Valpuri Pukille 235.60 mk/kk siihen tulevina 15.10 mk:n erillisine lisineen 1.6.1969 lukien (3.9. 590 §); sekä ent. kansak. op. Gerda Sandbergille 1.8.1968 alkaen, joka oli laskettava valtuuston 30.10.1963 tekemässä kansakoulunopettajien eläkkeitä koskevassa päätöksessä mainituin perustein ja jonka maksamisessa oli muutoin noudatettava saman päätöksen sisältämiä periaatteita (26.2. 160 §).

Kaupunginvaltuusto ei ollut katsonut voitavansa myöntyä niihin ylimääräisen eläkkeen saamista koskeviin anomuksiin, joita olivat tehneet ent. palomies Raimo Alanen (26.2. 160 §); leskirva Ada Grönroos (15.1. 24 §); ent. puistovart. Otto Korhonen (7.5. 341 §); apuhoit. Anna Nieminen (26.3. 247 §) ja ent. porari Yrjö Puukko (17.9. 644 §).

M u u t a s i a t

Kunnallisvaalit. Merkittiin tiedoksi keskusvaalilautakunnan ilmoitus, että Sosialidemokraattisen Liiton Helsingin piirijärjestön (TPSL) vaaliliiton varavaltuutettujen järjestys kansaned. Olavi Saarisen menetettyä vaalikelpoisuutensa kaupungin alueen ulkopuolelle muuttamisen takia oli Helsingissä

1. Kaupunginvaltuusto

seuraava: rva Rauha Ruohonen, sairaanhoit. Anja Aho ja toim.joht. Janne Hakulinen (12.3. 198 §).

Kaupungin ilmoitukset päätettiin julkaista 1.3. lukien Helsingin Sanomat, Helsinki-Lehti, Hufvudstadsbladet, Kansan Uutiset, Polttopiste, Päivän Sanomat, Suomenmaa, Suomen Sosialidemokraatti, Suomen Uutiset, Svenska Demokraten ja Uusi Suomi nimisissä sanomalehdissä, mikäli ne ilmestyvät sellaisena päivänä, jolloin ilmoitus julkaistaan (12.2. 110 §).

Suunnitelman laatimisesta tiedotus- ja suhde-toiminnan tehostamiseksi olivat vtt Hakulinen ja Ruohonen tehneet 20.10.1965 aloitteen, jossa kiinnitettiin huomiota kaupunkien keskeiseen kilpailuun. Tässä kilpailussa pyrittiin tuomaan esille oman kaupungin merkitys yhteiskunnassa, mutta samalla oli ilmennyt myös pääkaupungin merkityksen väheksymistä, mikä usein johtui siitä, ettei oltu selvillä Helsingin velvollisuuksista, tehtävistä ja kyvyistä palvella koko maata pääkaupunkina. Tämän vuoksi aloitteentekijät pitivät välttämättömänä, että Helsingin kaupungin tiedotustoimintaa erityisesti muihin kaupunkeihin nähden tehostettaisiin samaan tapaan kuin esim. Oslossa, missä muiden kaupunkien edustajia kutsutaan tutustumaan pääkaupungin toimintaan. Kaupunginhallituksen tehtäväksi olisi annettava suunnitelman valmistaminen suhde- ja tiedotustoiminnan tehostamiseksi kiinnittäen erikoisesti huomiota Helsingin merkitykseen maan talous- ja kulttuurielämän keskuksena. Kaupunginkanslian tiedotuspäällikkö mainitsi, että suuren yleisön informoiminen kaupungin asioista suoritetaan sekä julkisen sanan välityksellä, että välittömän, kuntalaisiin kohdistuvan tiedotustoiminnan avulla. Helsingissä ilmestyvät päivälehdet, jotka leviävät koko maahan, antavat päivittäin kaupunkia koskevia tietoja ja vaikuttavat täten tehokkaasti Helsingin tunnetuksi tekemiseen. Lehdistö julkaisee myös aineistoa, jota kaupunginkanslia sille toimittaa. Lisäksi on mm. kaupunginkans-

lian kuva-arkistosta jaettu huomattava määrä Helsinkiin liittyvää kuva-aineistoa. Kaupungin toimesta valmistetut elokuvat on kaikki esitetty etufilmeinä elokuvateattereissa ympäri maata. Vuoden 1966 alussa helsinkiläistalouksille jaettua julkaisua »Miten verorahat palvelevat meitä» on tiedotusaineistona jaettu myös Helsingin ulkopuolelle. Kaupungin vieraille ja muille kävijöille jaetaan säännöllisesti tiedotusaineistoa. Myöskin matkailutoimiston Helsinkiä koskevaa matkailuaineiston jakelua on tapahtunut laajassa mitassa. Lisäksi on esim. Suomen Kunnallislehden useissa numeroissa ollut Helsingin kunnallisia ongelmia koskevia kirjoituksia. Tiedotuspäällikkö totesi, ettei Helsingin merkitys pääkaupunkina sekä talous- ja kulttuurielämän keskuksena ollut tuntematon maamme muissa kaupungeissa ja asutuskeskuksissa. Kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan lähetettiin lehdistölle v. 1968 kaupunginkanslian toimesta 164 tiedotusta, järjestettiin yhteistoiminnassa kaupungin eri virastojen kanssa 35 tiedotustilaisuutta ja kirjoitettiin 41 julkaistua vastinetta. Lehdistölle toimitettiin n. 700 valokuvaa. Tekeillä oli kolme uutta elokuvaa: yleisfilmi Helsingistä ja elokuvat kaupungin talviulkoilusta sekä konsertti- ja kongressitalosta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selostukseksi aloitteen johdosta (26.2. 177 §).

Henkilöstöhallinnon tehostamisesta ja uudistamisesta tekivät vt Liinpää ym. 21.5. aloitteen, jossa mm. mainittiin, että Helsingin kaupunki on maamme suurimpia työnantajia. Kaupungin palveluksessa oli v. 1941 n. 10 700 henkilöä eli 38 jokaista tuhatta asukasta kohden. Tällä hetkellä heitä on n. 27 000 eli 51 henkeä jokaista tuhatta asukasta kohden. Henkilöstömenojen osuus kaupungin vuosittaisesta talousarviosta on viime vuosien aikana ollut n. 40 %. Aloitteentekijät totesivat, ettei kaupungilla ole henkilöstöpoliittista ohjelmaa, vaan kokonaisvaltaisen näkemyksen puuttuessa hoidetaan toiminnot osaratkaisujen pohjalta. Kun otetaan

huomioon kasvavat henkilöstökustannukset, olisi kaupungin käytettävä kaikkia henkilöstöpolitiikan keinoja työvoiman käytön entistä tehokkaampaan suunnitteluun, sijoittamiseen, henkilöstön kouluttamiseen ja vielä uudelleen kouluttamiseenkin. Aloitteentekijät ehdottivat, että valtuusto kehottaisi kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin henkilöstöpoliittisen tavoiteohjelman laatimiseksi ja henkilöstöhallinnon tehostamiseksi ja uudistamiseksi. Kaupunginhallituksen mielestä kaupungin tulisi kehittää henkilökuntasuunnittelua sekä lyhyellä että pitkällä tähtäyksellä, samoin henkilökunnan hankintatoimintaa ja valintamenettelyä. Samaten tulisi lisätä henkilökunnan tehokasta käyttöä koskevaa tutkimustoimintaa. Nopean kehityksen ja erilaisten rationalisointitoimenpiteiden vuoksi tarvittaisiin myös työvoiman aktiivista, tarkoituksenmukaista uudelleen sijoittamista tarjolla oleviin tehtäviin. Tämä vaatii virastojen välisiä sekä niiden sisäisiä siirtoja ja osaksi myös ao. henkilöiden uudelleen koulutusta. Lähiaikoina on odotettavissa koko henkilökuntaa koskevan terveydenhuollon järjestäminen, jonka eräänä päämääränä on sairauden aiheuttamien poissaolojen ja työkyvyttömyyseläkkeistä johtuvien kustannusten vähentäminen. Kaupungin palveluksessa olevan henkilökunnan yhteistoiminnan parantamiseksi tulisi virastojen ja laitosten piirissä tapahtuvaa tiedotustoimintaa ja kaupungin sisäistä suhdetoimintaa huomattavasti laajentaa. Henkilökunta-asiain hoidon ja organisaation tehostamissuunnitelma on jo laadittu virastotyönä ja järjestelytoimiston tehtäväksi oli annettu kiireellisesti suorittaa asiassa tarvittavat lisätutkimukset sekä tehdä ehdotuksensa asian järjestämiseksi edellä esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (21.5. 394 §, 17.9. 655 §).

Kaupungin palvelukseen otettavia, eläkkeelle siirtyneitä henkilöitä koskevan aloitteen

tekivät vt Tuomi ym. 29.1.1969. Siinä kiinnitettiin huomiota mm. siihen, että kaupunki käyttää vuosittain huomattavan paljon varoja mahdollisimman korkean työllisyyden ylläpitämiseen. Tältä kannalta ei ole mielekäästä se, että kaupungin palvelukseen eri tehtäviin palkataan valtion tai muun työnantajan palveluksesta eläkkeelle siirtyneitä henkilöitä. Kaupunginhallitusta olisi tämän vuoksi kehotettava ryhtymään toimenpiteisiin ohjeiden antamiseksi laitoksille ja virastoille, ettei kaupungin palvelukseen vastaisuudessa palkattaisi valtion tai muun työnantajan palveluksesta eläkkeelle siirtyneitä, silloin, kun tehtäviin voidaan saada muita päteviä henkilöitä. Palkkalautakunnan käsityksen mukaan oli perusteltua, että avoimna olevia työpaikkoja täytettäessä otettaisiin muun ohella huomioon myös nykyisen työllisyystilanteen hoitamista helpottavat näkökohdat. Etusijalle olisi pyrittävä asettamaan kokonaan työtä vailla olevat hakijat ja heistä vielä etusijalle huoltovelvollisyyden tai taloudelliseen asemaan nähden vaikeimmassa asemassa olevat. Valintaa suoritettaessa oli kuitenkin otettava huomioon muitakin näkökohtia. Kesäkuun alussa 1969 saatujen tietojen mukaan oli kaupungin palveluksessa tuolloin 79 muulta työnantajalta kuin kaupungilta eläkettä saavaa henkilöä. Heistä 49 oli virkasuhteessa ja 30 työsopimussuhteessa. Ennen 1.7.1964 kaupungin palvelukseen tulleet ovat kaupungin oman eläkesäännön alaisia ja heidän siirtyessään aikanaan kaupungin palveluksesta eläkkeelle, heille maksetaan eläkettä kaupungin varoista vain siinä tapauksessa, että kaupungin eläke ylittää heidän muulta työnantajalta saamaansa eläkkeen määrän. Tällöin he saavat vain sanottujen eläkkeiden erotuksen. Näitä henkilöitä oli mainittuna ajankohtana 42. Kaupungin palvelukseen 1.7.1964 tai sen jälkeen tulleet henkilöt olivat voimassa olevien määräysten mukaan mm. kunnallisen eläketurvan ulkopuolella.

1. Kaupunginvaltuusto

Järjestelytoimiston mielestä olisi eläkkeellä olevia henkilöitä valittava kaupungin virkoihin ja toimiin vain, jos he ovat selvästi kanssahakijoitaan soveliaampia kulloinkin kysymyksessä oleviin tehtäviin. Asiamiestoimisto huomautti, että Helsingin kaupungin virkasääntö sen enempää kuin ohje- ja johtosäännötkään eivät sisällä sellaista määräystä, jonka mukaan eläkkeelläolo estäisi virkaan ottamisen. Myöskään työsuhteessa olevien osalta ei tällaista ehtoa ole. Hallitusmuodon 5 §:ään sisältyvä yhdenvertaisuusperiaate estää virkasäännön muuttamisen sellaiseksi, ettei eläkkeellä olevia voitaisi ottaa kaupungin virkaan. Tätä tarkoittavien yleisten määräysten antaminen muullakaan tavoin esim. ohjesäännöissä ei hallitusmuodon vastaisena ole mahdollista. Ehdotetuilla ohjeilla voisi näin ollen olla vain merkitystä suosituksena. Sitä vastoin voidaan kussakin yksityistapauksessa harkita, onko eläkkeellä olevan hakijan ottamista kaupungin palvelukseen pidettävä tarkoituksenmukaisena. Kaupunginvaltuusto päätti edellyttää, että kaupunginhallitus hankkii pätevän lainopillisen selvityksen siitä, onko hallitusmuodon 5 §:n vastaista ottaa kaupungin virkasääntöön määräys, että kaupungin virkoihin ei

nimitetä eläkettä saavia henkilöitä. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä seuraavan toivomusponnen: Valtuusto päätti, että kaupunginhallituksen olisi kiinnitettävä lauta- ja johtokuntien sekä virastojen ja laitosten huomiota poikkeuksellisen työllisyystilanteen synnyttämiin erityisnäkökohtiin sekä kehotettava niitä mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon nykyisen työllisyystilanteen asettamat vaatimukset viranhaltijoita, toimihenkilöitä ja työntekijöitä kaupungin palvelukseen otettaessa (29.1. 103 §, 17.9. 660 §).

Kaupungin liittyminen Helsingin kauppakamarin jäseneksi. Helsingin kauppakamari, jonka tehtävänä on elinkeinonhaaraan ja yritysmuotoon katsomatta kaikin tavoin edistää elinkeinoelämää omassa toiminta-piirissään, oli esittänyt, että myös Helsingin kaupunki liittyisi kauppakamarin jäseneksi, kuten useat Uudenmaan kunnat ja kauppalat jo olivat tehneet. Vuotuinen jäsenmaksu oli 400 mk. Koska yhteistoiminta kauppakamarin kanssa sekä taloussuunnittelun että maankäytön suunnittelun kannalta oli tuottanut hyviä tuloksia, valtuusto päätti, että Helsingin kaupunki liittyy Helsingin kauppakamarin jäseneksi (26.2. 157 §).

2. Oikeus-, järjestys- ja suojelutointa koskevat asiat

Oikeudenhoito- ja järjestystehtävät

Maistraatti. Merkittiin tiedoksi, että lääninhallitus oli 8.2. vahvistanut Helsingin kaupungin maistraatin työjärjestyksen 1, 3, 4, 5, 7, 8, 11 ja 18 §:n muuttamisen ja uuden 4 a §:n lisäämisen sanottuun työjärjestykseen siten, että vahvistuksessa oli otettu huomioon valtuuston 11.12.1968 tekemässä päätöksessä mainitut huomautukset (26.3. 240 §, kunn.as. kok. n:o 23).

Kaupunginvaltuusto asetti ehdolle maistraatin asemakaava- ja rakennusasiain käsittelyä varten tarvittavan lisäjäsenen toimeen 3-vuotiskaudeksi 9.9.1969—8.9.1972 arkkitiedit Mikko Karjanojan, Gunnar Hietasen ja Pentti Kauppilan, luetellussa järjestyksessä (1.10. 698 §).

Maistraattiin päätettiin 1.1.1970 lukien perustaa yksi 7. pl:n toimistoapulaisen ja yksi arkistoapulaisen virka (25.6. 502 §).

Rakennustarkastusvirasto oikeutettiin tekemään 1.3. lukien arkkit. Seppo Pitkäsän